

Universitätsbibliothek Paderborn

Antidota Apostolica contra nostri temporis hæreses

In quibus Loca illa explicantur, quæ Hæreticj hodie (maximè Calvinus & Beza) vel ad sua placita stabilienda, vel ad Catholicæ Ecclesiæ dogmata infirmanda ...

In Epistolam B. Pauli ad Romanos

Stapleton, Thomas

Antverpiæ, 1595

1. 2. Omnis anima potestatibus sublimioribus subdita sit. Non est enim potestas, nisi à Deo. Qui autem potestati resistit, Dei ordinationi resistit. Ideóq[ue] necessitate subditi estote: non solùm ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-39447

Diligite inimicos vestros, benefacite his qui oderunt vos, quatenus & quantum singulos obliget, in Antidotis nostris ad eum locum contra alias Caluini corruptelas explanauimus.

Ad Mat.
cap. 5. ver.
44.

CAP. XIII.

1. Omnis anima potestatibus sublimioribus subdita sit. Non est enim potestas, nisi à Deo Qui autem potestati resistit, Dei ordinationi resistit. Ideoque necessitate subditi estote, non solum propter iram, sed etiam propter conscientiam.
- 2.

Caluinistæ aliter quàm Lutherani, aut etiam Cingliani, vt legum Ecclesiasticarum obligationem cercius tollant, aut solius fidei iustificationem absque vlla operum obligatione fortius statuunt, consequenter docent, nec Principum secularium leges in conscientia obligare. Idcirco Caluinus, vt cunque in huc ipsum locum hoc suum dogma altissime dissimulet, adeoque affirmet ad obeundam submissionem Magistratui verbo Dei conscientiam obligari, tamen in sua Institutione hæc Pauli verba totis viribus eludere conatur. *Quam libertatis*, inquit, *prærogatiua donata fidelium conscientia, et Christi beneficio consecuta sunt, ne vllis observationum laqueis in his rebus implicentur, in quibus eas liberâ esse Dominus voluit, omnium hominum potestate exemptas esse con-*
firmamus.

Instit. l. 3.
cap. 19.
num. 14.

stitimus. Hoc eius infame dogma vt confirmet, distinguit de duplici hominis regimine; altero spirituali, quo conscientia instituitur; altero politico, quo ad ciuilitatis officia eruditur. Hac distinctione facta, concedit secundum externum regimē humanis legibus subijci Christianos, tamen si coram Deo solute sunt ipsorum conscientia. Mox hanc sibi ex Paulo sententiam obijcit. Difficultatem (inquit) auget quod Paulus obediendum esse Magistratui, precipit, non pœnæ solum metu, sed propter conscientiam. Vnde sequitur, politicis quoque legibus obstringi conscientias. Quod si ita esset, caderet quicquid paulo antè diximus, ac iam dicturi sumus, de spirituali regimine. Vides, Lector, ad Caluini paradoxum refutandū, ipsius Caluini iudicio quantam hic locus vim habeat. Attende nunc quid respondeat, aut qua tandem arte ab hac se difficultate explicet. Vt hic (inquit) nodus soluatur, opera precium est tenere quid sit conscientia. Ac definitio quidem ex etymo vocis petenda est: nam sicut quum mente intelligentia sue homines apprehendūt rerum notitiam, ex eo dicuntur scire, vnde & scientia nomen ducitur; ita quum sensum habeat diuini iudicij quasi sibi adiunctum testem, qui sua peccata eos occultare non sinit, quin ad iudicis tribunal rei pertrahantur, sensus ille vocatur conscientia: est enim quiddam inter hominem & Deum medium, quia hominem nō paritur in se ipso suppressere quod nouit, sed eō vsque persequitur, donec ad reatum perducatur. Mox vbi ex Scripturis hunc vocabuli huius

Ibidem
num. 13.

Ibidem.

Ibidem.

Num. 16.

huius sensum confirmasset, veluti concludit, dicens: Itaque sicut opera respectum ad homines habent, ita conscientia ad Deum refertur, ut conscientia bona nihil aliud sit quam cordis interior integritas. Optimè hæc omnia. Nunc attende ut ad rem præsentem hoc totum accommodet. Hinc fit (inquit) ut obstringere conscientiam lex dicatur, quæ simpliciter hominè ligat, sine hominū intuitu, vel nō habita eorū ratione. Exēpli causa: Non modo casti servare animū, purumq; ab omnī libidine, Deus præcipit, sed quamlibet verborum obscenitatem & externam lasciviam prohibet. Huius legis observatione, etiamsi nullus in mundo hominum viveret, conscientia mea subijcitur. Ita qui se intemperanter gerit, non tantum eo peccat quod malum exemplum præbet fratribus, sed conscientiam reatū obstrictam habet apud Deum. Vera quoque sunt & ista. Mox de rebus medijs disputat, quæ quidē propter scandalum vitanda sunt, propter conscientiam vitare non est opus: ut de carne idolis immolata comedere; ybi fratris respectu necessaria erat abstinencia, conscientia tamen libertas reinebatur: qua explicatione facta, concludit: Videmus ut lex ista, externum opus ligans, conscientiam solutam relinquat. Sed quæ lex ista? Sanè de non comedendis immolatijs, de quo ultimo disputavit, & quæ non nisi ad vitanda scandala ab Apostolis lata erat, ut super Acta dictum est. Sed quid hæc conclusio ad leges magistratum policicas, quibus subditos

nos

nos esse Paulus iubet, non solum propter iram, sed & propter conscientiam? Quid hoc ad nodum hunc soluendum, quem sibi ex hac Pauli sententia nexuit Calvinus? Prorsus nihil.

Vide ergo impostoris artem. Apostolicam sententiam proponit. Difficultatem contra suum paradoxum apparentem agnoscit. Politicis legibus obstringi conscientias ex hac sententia sequi profiteretur. Nodi solutionem promittit, Atqui facta vocis conscientiae explicatione, ipsaque legis distinctione, quod alia conscientiam obstringere dicatur, alia non nisi propter offendiculum cauere iubeat; de ipsa sententia Apostolica, de difficultate tollenda, de nodo soluendo, de legibus politicis quomodo conscientiam non obstringant, nihil dicit, ne verbum quidem profert. Solemne hoc Caluino est, difficultates egregias & agnoscere & proponere audacter, longa & inani oratione lectorē detinere fraudulenter: vt soluisse videatur, quod proponere fuit ausus; & respondisse putetur, qui tam multa verba fecit. Manet ergo simplex Caluini assertio, nulla apparet difficultatis propositae solutio. Afirmat quidem *parendum esse legibus humanis secundū externam regimen; conscientias tamen fidelium coram Deo ab omni vinculo solutas esse.* Sic apertè Apostolo contradicit, qui duplex vinculum ponit: alterum irae seu vindictae, quod est externū; alterū con-

Caluini impostura singuliter artificiosa.

Caluini fraus solemnis.

D. d. g. conscientiae,

scientiæ, quod est coram Deo & internu.
Necessitate (inquit) *subditi estote*, non solum pro-
 pter iram, id est, non solum quia vindex in iram
 ei est qui malum agit; sed etiam propter conscien-
 tiam, id est, quia transgressio huiusmodi le-
 gum etiam Deum offendit: id quod ex præ-
 cedentibus etiã suis verbis Apostolus con-
 cludit: *Omnis potestas à Deo est. Quæ autem à*
Deo sunt, ordinata sunt. Itaque qui resistit potesta-
ti, Dei ordinationi resistit. Qui autem Deo resistunt,
ipsi sibi damnationem acquirunt. Quid clarius,
 quid luculentius dici potuit, quò postea
 concluderet Apostolus: *Itaque necessitate sub-*
diti estote: non solum propter iram, sed etiam prop-
ter conscientiam? Est enim hæc Apostoli sen-
 tentia non simplex assertio, sed ex ante-
 gressis axiomatibus inuicta & necessaria
 conclusio. Quò impudentior & nequior
 Calvinus, qui cauteriata conscientia aper-
 tissimo Dei verbo frontem obuertens, &
 negare audet politicis legibus obstringi cõ-
 scientias fidelium, & Apostolica disputatio-
 ne visa, agnita, palpata, eam in conspectum
 profert, eam suo dogmari aduersam agno-
 scit, ei tamen se subijcere & intellectu cap-
 tiuare nolens, inanibus verbis lectorem lu-
 dificare contendit. Sic isti pestilentes sedu-
 ctors, Scripturas, Scripturas clamitant;
 Scripturas, Scripturas, quando ipsis aduer-
 santur, naso adunco suspendunt.

Iam verò ut hæc Pauli sententia bilio-
 sum

Cal. cau-
 teriata
 cõscientia
 Script. de-
 prauat.

sum Caluini animum ab vna parte agerri-
 me habuit, quia legum politicarum obli-
 gationem in conscientia luculenter docuit
 (vnde tota eius de Christiana libertate im-
 pia & pestilens doctrina veluti vno verbo
 subuertitur) sic vt ab altera parte bili suæ
 aliquo modo satisfaceret, Catholicos sibi in
 eadem sententia mordendos existimauit, ne
 prorsus illi impunes abirent. *Tota (inquit)*
hæc disputatio est de civilibus præfecturis. Itaque
frustra inde sacrilegam suam tyrannidem stabilire
moliuntur, qui dominatum in conscientias exer-
cent. Satis altè dentem infixit, qui Eccle-
 siasticarum legum legitimam authoritatem
 sacrilegam tyrannidem vocat; & sanctis præ-
 ceptis conscientias imbuere, *dominatum in*
conscientia: exercere nuncupat. Sed quid? An
 sacrilegus tyrannus ipse Paulus erat, aut
 dominatū in conscientias exercuit, quū sic
 ad Hebræos suos scriberet: *Obedite Præpositis*
vestris, & subiaceite illis? Sic opinor Caluini
 iudicio. Atqui ex hoc loco fortasse Ecclesia-
 sticarū legū obligatio probari non potest, vt
 quamuis aspere, verè tamen Caluinus eos
 reprehendat, qui ex hoc loco eam stabilire
 moliuntur. Nec hoc Caluino dabimus. S.
 Basilius Græcanicę Ecclesię lumē, eā ex hoc
 loco stabilire non est veritus. *Paulus (inquit)*
Apostolus: in ea epistola quā ad Romanos scribit, ip-
sis præcipit, vt excellentioribus illi potestatibus om-
nibus subiecti sunt: potestatibus (inquam) mundi, non

Ecclesiast.
legū obli-
gatio.

Hebr. 13.

Constit.
monast.
cap. 25.

1028A

Ddd 2 spiri-

spiritualibus: quo in loco qui vel minimum pote-
 stati resistit, eum ait Deo ipsi resistere. Si igitur qui
 mundo huic præsunt, & ex lege humana illam im-
 perandi potestatem habuerunt, ijs diuina lex pietatis
 cultores tantopere voluit esse subiectos, & quod
 maius est, quorum vita tota tunc erat impietas,
 quam magna tandem ei à pietatis cultore præs-
 tanda obedientia est, qui à Deo constitutus Præses sit,
 & imperandi potestatem à Dei legibus accepit! &
 quomodo defendi potest, eum Dei ordinationi non
 resistere, qui Antistiti resistat suo? Hæc Basilius.
 Nō frustra sed aptè & validè argumētatur,
 veluti à minore ad maius. Politica enim
 potestas, tametsi à Deo sit, mediante tamen
 communitate ciuili, & (vt Basilius hic lo-
 quitur) ex lege humana, quæ suos sibi Princi-
 pes constituit, à Deo est. Ecclesiastica pote-
 stas, nulla mediante potestate humana, sed
 immediatè ab ipso Deo & à Dei legibus est,
 vt Basilius norauit. Certo enim sacramēto
 diuinitus instituto; & autoritate à Chri-
 sto accepta, in Ecclesia Christi rebus Eccle-
 siasticis præsunt, quicumque præsunt. Est
 igitur illorum potestas non solū à Deo,
 sed & per Deum. Sunt illi non ministri Dei
 tantū, sed & legati, pro Christo & vice Christi
 legatione fungētes: quia, sicut Pater misit Christum
 in mundum, sic Christus Apostolos suos viua
 voce, & eorum successores Spiritu suo, mit-
 tit in mundum. Vnde de illis Paulus dixit,
 Vos Spiritus S. posuit regere Ecclesiam Dei. Mul-
 to igitur

2. Cor. 5.
IOAN. 17.

ACT. 10.

to igitur fortius (vt rectè iudicauit D. Basilius, sanior Caluino interpres) Apostoli argumentum pro legū Ecclesiasticarum quàm pro legum politicarum necessaria obedientia facit. Sed Apostolus, quod suo instituto seruiebat, id solum hoc loco dicendum putauit.

- 8. Qui diligit proximum, legem impleuit. Nam
- 9. non adulterabis, &c. & si quod est aliud mandatum, in hoc verbo instauratur: Diliges
- 10. proximum tuum sicut te ipsum. Dilectio proximi, malum nõ operatur. Plenitudo ergo legis est dilectio.

AD hunc etiam locum cauteriata conscientia apertæ & agnitæ veritati oblectatur Caluinus. Agnoscit omnia legis mandata reuocari à Paulo ad dilectionem, vt tum sciamus nos rite obtemperare mandatis, quum dilectionem seruamus. Agnoscit, tametsi Paulus secunda tantum legis tabula hic meminerit, & de illis tantum officijs loquitur, que nobis erga proximum demandantur à lege, tamen verum quoque illud esse, impleri totam legem quum proximum diligimus, quoniam vera erga homines charitas non nisi ex Dei amore fluit, atque eius est testimonium sicuti effectus. Si ergo omnia legis mandata ad vnam dilectionem reuocantur, & totam legē implemus quum proximum diligimus; cõcludimus nos Catholici, legem ab homine Christiano impleri posse, quia proximum diligere, & ex vera

Cal. cauteriata conscientia Script. deu prauat.

Legis impletio inuictè probatur.

D. d. d. chari-